

Käsityöopetuksen kehittäminen peruskoulussa ja lukiossa

Tämä kannanotto on laadittu Teknisten aineiden opettajat – TAO r.y.:n, Tekstiiliopettajaliitto TOL ry:n sekä alan yliopistojen professoreiden, opettajien ja opiskelijoiden yhteistyönä.

Käsityön opetuksen tuntimäärää lisättävä peruskoulussa

Perusopetuksen kaikille yhteiset käsityön opinnot, johon kuuluvat teknisen työn ja tekstiilityön työtavat, päättyvät 7. vuosiluokalla. Tämä voi merkitä oppilaalle käsityön opintojen loppumista tai viiden vuoden taukoa käsityöopinnoissa ennen korkea-asteelle siirtymistä.

Esitämme, että käsityötä lisätään yksi viikkotunti seitsemännelle luokalle kaikille yhteisenä oppiaineena. Tämän lisäksi perusopetuksen 8. ja 9. luokilla jokaisen oppilaan tulisi saada yhteensä neljä viikkotuntia kaikille yhteistä käsityön opetusta.

Käsityö oppiaineeksi lukioon

Lukiosta puuttuu kaikille opiskelijoille suunnattu oppiaine, jossa luonnontieteellisiä, matemaattisia ja yhteiskunnallisia tietoja sovelletaan konkreettisesti tekemällä ja rakentamalla. Käsityössä opittavat taidot ovat tärkeitä riippumatta siitä, mihin opiskelija suuntaa lukion jälkeen. Peruskoulun käsityöopetuksen ja lukion jälkeisten opintojen välillä ei ole tällä hetkellä jatkumoa, joten käsityön tulisi olla oppiaine myös lukiossa.

Käsityö ja teknologinen lukutaito

Käsityössä oppilas saa mahdollisuuden kehittää teknologista lukutaitoaan sekä oppia loogista ajattelua ja luovaa ongelmanratkaisua. Käsityöprojekteissa oppilas pääsee tuottamaan uusia ideoita, kehittelemään niitä sekä toteuttamaan erilaisia ratkaisuja kokeillen ja keksien. Koulun käsityöluokka on lapselle ja nuorelle turvallinen paikka kokea ja kasvaa. Käsityöllinen tekeminen ohjaa oppilasta passiivisen kuluttajan ja vastaanottajan sijaan aktiiviseksi toimijaksi. Ympäristöä havainnoiden ja muokaten opitaan katsomaan toisin, kyseenalaistamaan ja vaikuttamaan omaan elinympäristöön niin omassa elämässä kuin yhteiskunnassakin.

Käsityössä opitaan tekemällä. Kokonaisvaltaisen oppimisen sekä aivojen kehityksen kannalta on tärkeää, että oppilaan kehollisia kognitioita haastetaan monipuolisesti. Jokaisella lapsella ja nuorella tulisi olla tasavertaiset mahdollisuudet saada kehitystasoonsa nähden riittävä määrä laadukasta käsityön opetusta. Teknologisen lukutaidon puute saattaa toimia yhteiskunnassa jopa syrjäyttävänä tekijänä.

Käsityölle ominainen oppiminen

Käsityössä opitaan kekseliäisyyttä, kätevyyttä, vastuullisuutta ja suunnitelmallisuutta. Käsityöhön ja siihen liittyvien ilmiöiden oppiminen vaatii erilaisten materiaalien käyttöä, muokkaamista sekä laadukasta ja vastuullista tuottamistoimintaa, joka yhdistää LUMA-aineiden teoriatietoa käytäntöön. Käsien tekemällä oma monipuolinen osaaminen konkretisoituu, mikä puolestaan tukee oppilaissa syntyviä pystyvyyden tunteita ja tätä kautta heidän hyvinvointiaan. Käsityössä osaamistaan voivat näyttää helpommin myös ne oppilaat, joille kielellinen ilmaiseminen on haastavaa, sillä oppiminen ja oppimisen osoittaminen tapahtuu tekemällä.

Jouni Kaipainen
Puheenjohtaja
Teknisten aineiden opettajat - TAO r.y.

Pirita Seitamaa-Hakkarainen
Professor, PhD, Craft Studies
University of Helsinki

Kaiju Kangas
KT, teknologiakasvatuksen
apulaisprofessori
Helsingin yliopisto.

Mia Porko-Hudd
Professor i slöjdpedagogik
Åbo Akademi

Erja Syrjäläinen
Käsityön didaktiikan professori
Helsingin yliopisto

Santeri Hietala
Puheenjohtaja
Rauman TK-Kilta ry.

Riikka Räisänen
dosentti, käsityötieteen yliopistonlehtori
Helsingin yliopisto

Antti Pirhonen
erikoistutkija, KT, FT, dos.
OKL Rauma, Turun yliopisto

Henna Lahti
Käsityötieteen yliopistonlehtori
Helsingin yliopisto

Matti Pirttimaa
Käsityökasvatuksen yliopisto-opettaja
OKL Rauma, Turun Yliopisto

Minna Hankala-Vuorinen
Puheenjohtaja
Tekstiiliopettajaliitto TOL ry

Eila Lindfors
Professor of Craft, Design and
Technology Education
University of Turku Department of
Teacher Education
Käsityönaineenopettajakoulutus

Minna Huutilainen
aivotutkija, professori
Helsingin yliopisto

Sinikka Pöllänen
professori, käsityötiede
Itä-Suomen yliopisto

Sirpa Kokko
KT, dosentti, yliopistonlehtori
Helsingin yliopisto

Minna Kaipainen
Käsityötieteen yliopistonlehtori
Itä-Suomen Yliopisto

Mirjami Haapalahti
Käsityökasvatuksen yliopisto-opettaja
OKL Rauma, Turun Yliopisto

Miika Leino
Käsityökasvatuksen yliopisto-opettaja
OKL Rauma, Turun Yliopisto

Juha Jaatinen
tohtorikoulutettava
OKL Rauma, Turun yliopisto